

Oponentský posudek na disertační práci Mgr. et Bc. Denisy Průšové

Dominance Strategies in Romantic Couples' Interactions

z Univerzity Karlovy Praha, fakulty humanitních studií, katedry antropologie.

Autorka předložila k oponentuře práci zahrnující 131 stran textu. Práce je většinou psána v anglickém jazyce. Jedna z připravovaných prací je v jazyce českém, stejně tak jedna z českých mutací abstraktu. Práce zahrnuje obecný úvod včetně citované literatury (46s). Dále jsou uveřejněny dva publikované články v anglickém jazyce, v nichž je autorka uvedena na druhém místě v pořadí. Jeden z nich je recentní, druhý byl publikován v roce 2012. Dále je prezentováno ústní sdělení na mezinárodní konferenci Asociace Mezinárodní Komunikace a připravovaný článek v českém jazyce pro časopis *Sexuológia*.

Po formální stránce jsem nenašel chyby, citace jsou uvedeny správně.

Osobně považuji zvolené téma použití dominantních strategií v partnerských vztazích za obtížné, i když jistě potřebné. Objektivně je obtížné hodnotitelné, souvisí s verbálním i neverbálním vyjádřením studovaných objektů, jiným sociálním chováním, flexibilitou, kulturními odlišnostmi a odlišnostmi zvolené strategie v různých podmínkách, osobě hodnotitele (ů) atd.

Studium je zatížené rizikem nesprávných interpretací, subjektivních pohledů a dezinterpretací. Je třeba podotknout, že autorka se s těmito obtížemi pokusila vyrovnat. Je otázkou, zda poměrně velké množství behaviorálních strategií, s nimiž pracovala, ve svém výsledku nečiní práci méně srozumitelnou. Na druhou stranu je zřejmé, že bipolární pohled na problematiku by byl příliš zjednodušující. Kriticky autorka přistupuje k výzkumu založeném zejména na sebevyjádřeních respondentů.

Nesporným přínosem je užití partnerského (psycho) dramatu při studiu jevu.

Poměrně atypickým jevem je, že v úvodní kapitole, kde porovnává různé komunikační strategie, cituje i své práce a porovnává je s jinými výzkumy. Asi by bylo lépe tuto část posunout do závěrečné kapitoly, kde by své výsledky dále interpretovala.

Zajímavým tvrzením v úvodu je, že autorka předpokládá, že dominance ve vztahu je stabilnější u žen než u mužů. Souvisí to s dalším tvrzením, že dominance je spíše situačním jevem?

Autorka prokázala, že je schopná kriticky pracovat s literárními zdroji, vlastní schopnost tvůrčí a experimentální práce v dané oblasti výzkumu i schopnost získané výsledky publikovat. Práce splňuje požadavky kladené na disertační práci a doporučuji, aby ji byla umožněna obhajoba.

Téma by si zasloužilo další rozpracování a rovněž by bylo užitečné se zamyslet nad jeho využitím v klinické a poradenské praxi. Přitom by ale mělo dojít k určité popularizaci včetně nezbytného zjednodušení (připomínám známá jednoduchá doporučení prof. Kratochvíla, jaká jsou partnerská očekávání mužů a žen).

Autorka by se při obhajobě měla vyjádřit svůj názor, jak by mohla výsledky své práce zpopularizovat pro odbornou i laickou veřejnost. Další otázka se týká zajímavého tématu Partnerského (psycho) dramatu, který byl využíván v klinické a poradenské psychoterapeutické praxi spíše než ve výzkumu (možná je tady dominantní můj pohled klinika). Vidí autorka další možnosti uplatnění této metody v psychologickém výzkumu?

V Praze 21.6.2021

MUDr. Ivo Procházka, CSc.
Sexuologický ústav 1. LF UK a VFN Praha